TURUN YLIOPISTO
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos / Humanistinen tiedekunta

TUOMISTO, TARU: Tasapainoilua spontaaniuden ja määrätietoisuuden välillä. Julkisuuskuvan rakentuminen tanssijatar Loïe Fullerin omaelämäkerrassa

Pro gradu -tutkielma, 91 sivua

Yleinen historia
lokakuu 2013

Tutkielman aiheena on amerikkalaissyntyisen taiteilijan Loïe Fullerin (1862–1928) julkisuuskuva, jonka hän rakentaa omaelämäkertansa kautta. Vuonna 1908 Ranskassa julkaistu *Quinze ans de ma vie* on laajin Fullerin kirjoittama aineisto. Sen pohjalta voidaan tarkastella fin de siècle ajan tanssijattaren yhteiskunnallista asemaa sekä tähteyttä.

Loïe Fullerin julkisuuskuvaa lähestyn problematisoimalla omaelämäkertaa tekijän itsensä tuottamana teoksena, jonka sisältöön tämä haluaa itselleen suotuisasti vaikuttaa. Asettamalla Fullerin elämänvaiheet ja omaelämäkerrassa esiintyvät teemat osaksi suurempaa yhteiskunnallista kontekstia voidaan tanssijattaren julkisuuskuvaa lähestyä kolmen eri teeman kautta. Kirjan lisäksi on otettava huomioon muut julkisuuden kanavat, joiden kautta tähti saavuttaa yleisönsä. Yleisön ja esiintyjän suhde on osa julkista kuvaa, minkä osana myös yksityiselämä näyttäytyy.

Toinen merkittävä tekijä Fullerin julkisuuskuvassa on kansallisuus. Yhdysvalloissa syntynyt Mary Louise Fuller nousi kuuluisuuteen vasta muutettuaan Pariisiin vuonna 1892. Hän oli ennen kaikkea yhdysvaltalainen, mutta omaksui otteita ranskalaisesta kulttuurista ja tuli siten hyväksytyksi osaksi maan kulttuurieliittiä.

Kolmantena teemana on monipuolinen kuva Fullerista taiteilijana. Omaelämäkerrassaan Fuller käyttää itsestään taiteilijanimeä ja kuljettaa ajallisesti rikkonaisessa teoksessa tarinaa taiteilijuudestaan alun vaikeuksista kohti uransa huippua. Tähän kuuluvat olennaisena osana vaistomaisuus uusia koreografioita luodessa sekä niiden harjoitteluvaiheiden suunnitelmallisuus. Fuller pyrkii antamaan itsestään asiantuntevan kuvan tanssijattarena ja koreografina, mutta painottaa myös spontaaniuden merkitystä taiteessaan.

Tanssijana parhaiten tunnettu Loïe Fuller käytti omaelämäkertaansa ennen kaikkea foorumina oman taiteensa ja uravalintojensa selittämiseen. Hän luki itsensä selkeästi osaksi Pariisin kansainvälisiä taiteilijapiirejä ja hänen taiteilijuutensa näyttäytyi kirjassa toisaalta synnynnäisenä, toisaalta kovan työn tuloksena.

Asiasanat: modernismi, fin de siècle, Pariisi, tanssi - historia, tähteys, omaelämäkerta, - tutkimus, kuuluisuus